

Zbierka súdnych rozhodnutí

Vec T-90/11

Ordre national des pharmaciens (ONP) a i. proti Európskej komisii

„Hospodárska súťaž — Kartely — Francúzsky trh analýz lekárskej biológie — Rozhodnutie konštatujúce porušenie článku 101 ZFEÚ — Združenia podnikov — Profesionálna komora — Predmet kontroly a vyšetrovania — Podmienky uplatnenia článku 101 ZFEÚ — Porušenie z hľadiska predmetu — Minimálna cena a prekážky rozvoja skupín laboratórií — Jediné a nepretržité porušenie — Dôkaz — Nesprávne skutkové a právne posúdenie — Výška pokuty — Bod 37 usmernení k metóde stanovenia pokút z roku 2006 — Neobmedzená právomoc“

Abstrakt – Rozsudok Všeobecného súdu (deviata komora) z 10. decembra 2014

1. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Podnik — Pojem — Výkon hospodárskej činnosti — Činnosti, ktoré sú spojené s výkonom verejnej moci — Vylúčenie — Hranice — Zneužitie právomoci*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

2. *Kartely — Rozhodnutia združení podnikov — Pojem združenie podnikov — Profesionálna komora — Kritériá posúdenia — Národná lekárska komora — Zahŕnutie — Narušenie hospodárskej súťaže — Odôvodnenie vychádzajúce zo všeobecného záujmu — Neexistencia v prípade, že profesionálna komora prekročí rámec stanovený zákonodarcom — Uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

3. *Hospodárska súťaž — Pravidlá Únie — Právomoc členských štátov obmedzovať slobodu usadiť sa z dôvodu ochrany verejného zdravia — Neexistencia vplyvu na nespôsobilosť súkromných subjektov odchyliť sa od pravidiel hospodárskej súťaže*

(Článok 49 ZFEÚ a článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

4. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Rozhodnutie Komisie, ktorým sa konštatuje porušenie — Povinnosť Komisie predložiť dôkaz o porušení — Dosah dôkazného bremena — Posúdenie dôkazov ako celku — Súdne preskúmanie — Rozsah*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, články 2 a 31)

5. *Kartely — Rozhodnutia združení podnikov — Lekárska komora — Povinnosť konať v rámci stanovenom vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá je v súlade s právom Únie*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

6. *Kartely — Rozhodnutia združení podnikov — Lekárnická komora — Rozhodnutia prijaté mimo rámca zákonnej právnej úpravy — Neprípustnosť*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

7. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Inšpekčná právomoc Komisie — Rozhodnutie nariaďujúce inšpekciu — Povinnosť odôvodnenia — Rozsah — Povinnosť uviesť predmet a účel inšpekcie bez uvedenia presnej právnej kvalifikácie a porušenia*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ a článok 296 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 20 ods. 4)

8. *Žaloba o neplatnosť — Prípustnosť — Fyzické alebo právnické osoby — Podnik, ktorému je určené oznámenie o výhradách, ktorý počas správneho konania nespochybnil v ňom uvedené skutkové a právne okolnosti — Obmedzenie práva podať žalobu — Neexistencia*

(Články 101 ZFEÚ, 102 ZFEÚ a článok 263 štvrtý odsek ZFEÚ; Charta základných práv Európskej únie, článok 47 a článok 52 ods. 1)

9. *Hospodárska súťaž — Správne konanie — Preskúvacie právomoci Komisie — Používanie dôverných informácií získaných počas inšpekcie — Hranice — Začatie vyšetrovania správania, ktoré je v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže v inom sektore, ktoré vyšlo najavo náhodou počas vyšetrovania — Prípustnosť*

(Nariadenie Rady č. 1/2003, článok 20 ods. 4)

10. *Kartely — Zosúladený postup — Pojem — Protisúťažný predmet alebo účinok — Kritériá posúdenia — Uplatňovanie rovnakých kritérií na dohodu, rozhodnutie alebo zosúladený postup*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

11. *Kartely — Narušenie hospodárskej súťaže — Kritériá posúdenia — Protisúťažný cieľ — Dostatočné zistenie — Rozlíšenie porušení z hľadiska účelu a účinku*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

12. *Kartely — Narušenie hospodárskej súťaže — Dohoda s cieľom obmedziť hospodársku súťaž — Súčasné sledovanie legitímnych cieľov — Neexistencia vplyvu — Prekročenie medzi svojej zákonom stanovenej úlohy profesijnou komorou — Porušenie pravidiel hospodárskej súťaže*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ)

13. *Súdne konanie — Predloženie nových dôvodov počas súdneho konania — Podmienky — Rozšírenie existujúceho žalobného dôvodu — Neexistencia rozšírenia — Neprípustnosť*

[Rokovací poriadok Všeobecného súdu, článok 44 ods. 1 písm. c) a článok 48 ods. 2]

14. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Voľná úvaha Komisie — Súdne preskúmanie — Neobmedzená právomoc súdu Únie — Rozsah*

(Články 101 ZFEÚ a 261 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a článok 31)

15. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Rozhodnutie, ktorým sa ukladajú pokuty — Povinnosť odôvodnenia — Rozsah — Uvedenie kritérií posúdenia, ktoré Komisii umožnili merať závažnosť a dĺžku trvania porušenia — Dostatočné uvedenie*

(Články 101 ZFEÚ, 261 ZFEÚ a 296 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2 a článok 31)

16. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Voľná úvaha Komisie — Povinnosť Komisie dodržiavať svoju predchádzajúcu rozhodovaciu prax — Neexistencia*

(Články 101 ZFEÚ a 261 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

17. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Odstrašujúci charakter pokuty — Odstrašujúci účinok vo vzťahu tak k podniku, ktorý sa dopustil porušenia, ako aj k tretím osobám*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

18. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Kritériá posúdenia*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

19. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Závažnosť porušenia — Povinnosť zohľadniť konkrétny dopad na trh — Neexistencia — Základná úloha kritéria vychádzajúca z povahy porušenia*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

20. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Polahčujúce okolnosti — Konanie verejných orgánov ovplyvňujúce dotknuté správanie*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

21. *Hospodárska súťaž — Pokuty — Výška — Určenie — Kritériá — Povinnosť zohľadniť finančnú situáciu dotknutého podniku — Neexistencia — Reálna platobná schopnosť podniku v špecifickom sociálnom kontexte — Zohľadnenie*

(Článok 101 ods. 1 ZFEÚ; nariadenie Rady č. 1/2003, článok 23 ods. 2)

1. Pravidlá hospodárskej súťaže v Zmluve sa nevzťahujú na činnosť, ktorá svojou povahou, pravidlami, ktorými sa riadi, a svojím cieľom, nepatrí do hospodárskej oblasti, alebo na činnosť, ktorá sa viaže na výkon oprávnení verejnej moci. Pokiaľ však ide o disciplinárnu právomoc komory, existencia takejto právomoci nemôže poskytovať absolútnu ochranu proti každému tvrdeniu o konaní obmedzujúcom hospodársku súťaž, pretože zjavne nevhodný výkon takejto právomoci by v každom prípade predstavoval zneužitie tejto právomoci.

(pozri body 36, 197, 207)

2. Akékoľvek rozhodnutie združenia podnikov, ktoré obmedzuje slobodu činnosti účastníkov alebo jedného z nich, nespadá nevyhnutne pod zákaz stanovený článkom 101 ods. 1 ZFEÚ. Na to, aby sa v danom prípade uplatnilo toto ustanovenie, totiž treba najprv zohľadniť celkový kontext, v ktorom bolo prijaté sporné rozhodnutie združenia podnikov, alebo v ktorom nastávajú jeho účinky, a konkrétnejšie jeho ciele. Následne je potrebné skúmať, či účinky obmedzujúce hospodársku súťaž, ktoré z neho vyplývajú, sú nerozlučne spojené so sledovaním predmetných cieľov. Dôvody všeobecného

záujmu, osobitne záujem na riadnom výkone profesie, môžu odôvodňovať neuplatnenie článku 101 ods. 1 ZFEÚ na niektoré obmedzenia hospodárskej súťaže, pokiaľ sú nevyhnutné. Činnosť profesijnej komory združujúcej lekárnikov, z ktorých aspoň časť vykonáva hospodársku činnosť a môže byť označená za podniky, musí byť súčasťou právneho rámca vytvoreného normotvorcom a správnymi orgánmi, pretože samotná komora nemá právomoc vydávať nariadenia.

Pokiaľ teda komora koná na základe výkladu odporujúceho doslovnému zmyslu textov, alebo dokonca robí ich výklad striktnjším v rámci určitej stratégie, nemôžu jej konania nespadať pod článok 101 ods. 1 ZFEÚ na základe argumentu, podľa ktorého sú inherentné vo vzťahu k sledovaniu legitímneho cieľa. Reprezentatívny orgán súkromných osôb nie je príslušný rozšíriť rozsah ochrany zákona v snahe chrániť záujem skupiny, zatiaľ čo normotvorca stanovil medze poskytovanej ochrany a ponechal možnosť určitej konkurencie.

(pozri body 37, 38, 40, 41, 347)

3. Uznanie právomoci členských štátov obmedzovať slobodu usadiť sa z dôvodu ochrany verejného zdravia nepovoľuje súkromným subjektom alebo orgánom, ktoré ich zastupujú, porušovať pravidlá Zmluvy v oblasti práva hospodárskej súťaže ukladaním obmedzení hospodárskej súťaže, ktoré nestanovuje ani samotný štát.

(pozri bod 49)

4. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 53 – 57, 61)

5. Pokiaľ sa vnútroštátny zákonodarca v oblasti aplikácie pravidiel hospodárskej súťaže domnieval, že nezávislosť povolania môže byť dostatočne zaručená kombinovaným použitím dvoch obmedzení: obmedzením podielov základného imania osôb, ktoré nie sú odborníkmi v SEL (spoločnosti pre výkon slobodného povolania) na najviac 25 % a vlastníctvom väčšiny hlasovacích práv osobami vykonávajúcimi svoju profesiu v rámci SEL, komora mala konať v rámci týchto medzí, pretože zásada profesijnej nezávislosti nemôže byť zámkou na obmedzenie prístupu k základnému imaniu SEL v štruktúrach, ktoré sú v súlade so zákonom. Z uvedeného vyplýva, že zásahy komory, ktorá systematicky rozhodovala stanoviť výklad, ktorý bol menej výhodný pre otvorenie trhu skupinám laboratórií, prekračujú rámec primeranosti.

Rovnako pokiaľ ide o techniku rozdeľovania spočívajúcu v rozdelení vlastníckeho práva podielov SEL medzi užívacie právo, poskytujúce hlasovacie právo k rozdeľovaniu ziskov a právo obdržať dividendy, a samotné vlastnícke právo, komora zaujala zásadný postoj v oblasti rozdelenia, ktorý nebol v súlade s uplatniteľným právnym rámcom a ktorý ju viedol k tomu, že bránila usporiadaniam, ktoré boli v súlade so zákonom tým, že požadovala, aby v stanovách nebolo uvedené žiadne rozdelenie, bez ohľadu na vlastnenú časť základného imania.

(pozri body 89, 91, 100, 110, 125, 126)

6. V oblasti aplikácie pravidiel hospodárskej súťaže vzhľadom na právny rámec, s ohľadom na ktorý nebolo spochybnené, že môže byť predmetom výkladu, Komora lekárnikov nedodrжала medze svojich zákonných právomocí tým, že si prisvojila určitú právomoc vydávať nariadenia, a tým, že sťažila povinnosti spoločnostiam pre výkon slobodného povolania v snahe dovoľávať sa zákonnej možnosti otvorenia ich základného imania, najmä pokiaľ opakovane vyžadovala na základe vlastného výkladu zákona, aby jej boli oznámené pohyby akcií v základnom imaní týchto spoločností tvoriacich skupinu, a v prípade odmietnutia informácií podávala sťažnosť a systematicky začínala disciplinárne konanie proti dotknutým spoločnostiam, pričom z písomných dokumentov vyplýva stratégia spočívajúca v snahe zabrániť prenikaniu skupín laboratórií na trh.

(pozri body 170, 180, 186, 192)

7. V oblasti vykonávania pravidiel hospodárskej súťaže vyplýva povinnosť odôvodniť rozhodnutie o inšpekcii z článku 20 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, podľa ktorého inšpekcia musí uviesť predmet a účel inšpekcie s cieľom ochrany práva dotknutých podnikov na obhajobu v tomto štádiu preskúmania. V tejto súvislosti hoci Komisia musí čo najpresnejšie uviesť domnienky, ktoré má v úmysle overiť, nemá povinnosť vykonať presnú právnu kvalifikáciu dotknutých porušení. Požaduje sa od nej len opis podstatných skutočností údajného porušenia, pretože ešte nemá k dispozícii presné informácie na to, aby vydala špecifické právne stanovisko, a musí najprv preveriť dôvodnosť týchto podozrení, ako aj rozsah skutočností, ktoré nastali.

(pozri body 219 – 221, 231)

8. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 223)

9. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 235)

10. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 305)

11. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 307 – 310)

12. V hospodárskom a právnom kontexte regulovaného a chráneného trhu analýz lekárskej biológie, ponechávajúceho len obmedzenú možnosť cenovej hospodárskej súťaže prostredníctvom zliav za analýzy uskutočnené v rámci pracovného lekárstva, medzi laboratóriami a nemocničnými zariadeniami alebo subjektmi sociálneho zabezpečenia, rozhodnutia a postupy komory lekárníkov spočívajúce v určení trhovej ceny majú protisúťažný cieľ, ktorý je v rozpore s článkom 101 ods. 1 ZFEÚ, pričom nie je potrebné preukázať ich konkrétne účinky na trhu. Za týchto okolností nemožno tvrdiť, že cieľom komory v oblasti zliav bola ochrana verejného zdravia založená na dodržiavaní profesijnej nezávislosti lekárníkov biológov, pokiaľ konanie komory v oblasti zliav je založené na extenzívnom výklade právneho rámca. V každom prípade skutočnosť, že komora mohla sledovať legitímny cieľ, nevylučuje, že jej konanie v oblasti zliav môže byť považované za konanie s cieľom obmedziť hospodársku súťaž.

(pozri body 322, 327, 346, 347)

13. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 334 – 342)

14. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 351 – 353)

15. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 356)

16. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 359, 360)

17. Pozri text rozhodnutia.

(pozri bod 362)

18. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 359, 361, 365, 369)

19. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 370, 371)

20. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 375 – 382)

21. Pozri text rozhodnutia.

(pozri body 384 – 388)